

Foto: Valentijn de Wate

Een door heggen omsloten
hoogstamboomgaard, Zuid-Limburg.

Otter bezoekt voor het eerst kunstmatige schuilplaats

De Vereniging Nederlands Cultuurlandschap heeft de afgelopen twee jaar 35 kunstmatige otterschuilplaatsen aangelegd, zogeheten 'otterholts'. Met wildcamera's wordt dag en nacht in de gaten gehouden of de otterholts door een otter bezocht worden. Afgelopen maand was het raak: op video is vastgelegd hoe een otter voor het eerst de holt bezoekt!

In Engeland heeft men veel ervaring met het aanleggen van kunstmatige otterholts. In Nederland is men hier pas recentelijk mee begonnen. Vermoedelijk is dit de eerste keer dat een otter een kunstmatige holt in Gelderland bezoekt. De betreffende otterholt, gelegen in de buurt van Beek-Ubbergen, is anderhalf jaar geleden geplaatst. In april 2019 is tweemaal een otter gefilmd, maar het dier ging toen de holt niet in. Op 9 januari 2020 ging voor het eerst een otter de holt in.

Deze otter heeft de holt in januari dit jaar meerdere keren bezocht en is ook uitgebreid gefilmd terwijl hij aan het spelen is.

U kunt beelden van de otter bij de otterholt bekijken op:

nederlandscultuurlandschap.nl/video.

Dat deze locatie niet alleen voor otters maar ook voor andere dieren aantrekkelijk is, bleek al uit de andere filmbeelden die de camera's hebben gemaakt. Zo werd de plek het afgelopen anderhalf jaar bezocht door onder meer een badderende buizerd, ree met kalf, eend met kuikens, bever, das, vos, bunzing, steenmarter, bruine rat, kat, haas, reiger, havik, uil, grote bonte specht, kramsvogel, Vlaamse gaai, sperwer met prooi, en talloze muizen.

We blijven de otterholts nauwlettend in de gaten houden. Hopelijk blijft de otter deze otterholt bezoeken en kan hij er een veilig thuis vinden. Hij zal de plek vermoedelijk wel moeten delen met een aantal andere dieren...

VERENIGING NEDERLANDS
CULTUURLANDSCHAP

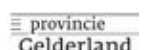
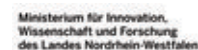
Bever, das, vos, steenmarter: de otterholt locatie wordt door vele dieren bezocht.

De Groen-Blauwe Rijn-alliantie en de aanleg van otterholts

De aanleg van otterholts maakt onderdeel uit van het Interreg-project 'de Groen-Blauwe Rijnalliantie', waarin Duitse en Nederlandse organisaties zich samen inzetten voor het verbeteren van ecologische verbindingen. De VNC heeft inmiddels 35 otterholts aangelegd. Dit jaar worden er nog zo'n 10 aangelegd.

Otterholts zijn bedoeld om de kwetsbare otter een veilig onderkomen te bieden. Otters zijn nomadische dieren die gebruikmaken van verschillende verblijfplaatsen langs waterlichamen. In ons vroegere landschap konden otters voldoende veilige, ondergrondse verblijfplaatsen vinden, zoals tussen de holtes, tussen boomwortels langs waterwegen.

Tegenwoordig zijn er echter nog maar weinig van dit soort plekken te vinden in Nederland. Otters kunnen het hele jaar door jongen krijgen, dus ook in de winter. Door de aanleg van kunstmatige otterholts, die in de oevers van waterwegen worden ingegraven, bieden we otters veilige schuilplekken waar ze kunnen rusten en jongen kunnen krijgen.

In Memoriam: Liesbeth Kemme

Liesbeth Kemme. Trouw, uiterst accuraat en weloverwogen, lief en collegiaal. De rust zelf en een verantwoordelijkheidsgevoel dat nooit sliep. Ze zou spoedig met pensioen gaan, koos mee haar opvolger en wilde haar taken in goede handen overdragen en ruim de tijd nemen het werk zorgvuldig door te geven. Ze had die dag getraakteerd in verband met haar 65^e verjaardag. Natuurlijk zou ze ook als vrijwilliger betrokken blijven bij de vereniging. Die avond groette ze de collega's en vertrok huiswaarts. Maar even buiten het kantoor sloeg het noodlot toe. Een tegenligger kwam over twee doorgetrokken strepen in volle vaart haar

weghelpt op met een frontale botsing tot gevolg.

Op 18 december jongstleden is Liesbeth overleden. Als officemanager van onze vereniging was zij de spin in het web, maar bovenal een lieve, fijne collega met een uitermate warm hart. Wij wisten dat het afscheid naderde, maar ze zou er altijd zijn. Dan komt er een dag zo verdrietig en rauw, dat we tot vandaag er geen woorden en geen plek voor weten.

Wat hadden we haar graag zien genieten van haar vrije blijde leven met haar man, zoon en familie.

Hoe machteloos nu het gevoel.

Illustratie: Siegfried Woldhek

De remsporen van Bleker

Zelfs in natuurbeschermings-
kringen, maar vooral daarbuiten,
werd de voormalige staats-
secretaris Bleker positief
beschouwd als iemand die de boel
eens flink opschudde. Ook
natuurbeschermers lieten zich
wel eens ontvallen dat ze de hand
in eigen boezem moesten steken.
Inmiddels is het onbegrijpelijk dat
mensen met enige kennis van
zaken ook maar de geringste
sympathie konden en kunnen
opbrengen voor het door deze
staatssecretaris gevoerde beleid.

Onbegrijpelijk ook tot de dag van vandaag dat natuurorganisaties in enkele provincies meehielpen dit beleid in de praktijk te brengen door ook zelf het mes te zetten in de natuur. Dit om de 100.000 hectare natuurgebied te helpen schrappen die de Staat der Nederlanden decennialang had beloofd om te kunnen voldoen aan internationale verdragen en richtlijnen, zoals:

- het Biodiversiteitsverdrag
- de Bern-conventie
- de Vogel- en Habitatrichtlijn
- het Verdrag van Ramsar
- de Europese Landschapsconventie

De Ecologische Hoofdstructuur van de Staat

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS), tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland genaamd, die Bleker onklaar maakte door schrappen 100.000 hectare natuurgebied te schrappen, was al eerder van bruto- naar netto-EHS ingekrompen, maar werd nu definitief niet meer gebufferd en niet meer

verbonden. De EHS hapert vrijwel overal, waardoor het concept, dat juist draaide om samenhang, niet is gerealiseerd.

Toen bleek dat hij niet van de internationale verplichtingen uit de VN en Europa af kon komen, besloot Bleker alle door Nederland zelf bedacht beschermingsbeleid en regelgeving op te heffen. Dus terwijl Nederland al decennialang aan geen enkel verdrag of richtlijn voldeed en juist extra zeilen bij had moeten zetten bovenop de uit internationale verdragen voortvloeiende vereisten, ging het slechtste jongetje uit de Europese klas juist nog minder doen. Nationale Parken en Landschappen werden met een pennenstreek geschrapt. Het haalde niet eens het journaal...

Hij schafte de Staatsnatuurmonumenten af en daarmee de bevoegdheid van de minister om in geval van nood een gebied aan te wijzen en te beschermen als daarmee het uitsterven van soorten kon worden

voorkomen. Hij holde de natuurbeschermingswet uit, waardoor de deur naar uitsterven voor soorten wagenwijd werd opengezet. In feite zijn alleen dieren en planten die overal ter wereld op uitsterven staan nog beschermd, wat voor Nederland weinig om het lijf heeft, omdat de meeste van die soorten in Nederland allang uitgestorven zijn.

Verdwenen zicht op het landschap

Ook schrapte Bleker Belvedere-landschappen en rijksbufferzones. Evenals het zicht op het landschap vanaf de infrastructuur; spoorbanen en rijkswegen werden nog verder klaargestoomd voor de blokkendozen door de opheffing van de spoor- en snelwegpanorama's, die juist de openheid garandeerden.

Ook dit had een vernietigende uitwerking op het voortbestaan van soorten: de laatste open corridors, die inmiddels met tunnels en natuurbruggen waren beveiligd, lopen nu alsnog dicht met bedrijventerreinen.

Schaamgroen in de verkoop

Bleker verplichtte Staatsbosbeheer de landschapselementen, die als Wiedergutmachung bedoeld waren voor alles wat in de ruilverkaveling werd verwoest, te verkopen. Die elementen waren voor veel soorten in het toch al zo uitgeholde agrarische gebied de enige strohalm. Nu gingen ze zonder randvoorwaarde of handhavingstraditie in dit land naar de hoogste bidder. Een schande in alle opzichten. Ook naar de eigenaren, aan wie deze eertijds onteigende grond had moeten worden teruggegeven. Maar wie heeft nog geheugen in dit land?

Verplichte samenwerking verzaakt

Al deze dwaze (als het uit onnozelheid was), kwaadardige (als het doelbewust was) genomen maatregelen tegen de natuur werden nog verder vervolmaakt door het natuur- en landschapsbeleid van de falende rijksoverheid – die zelf niet voldeed aan internationale verplichtingen – te decentraliseren aan twaalf provincies.

Natuurlijk werd de provincies er niet bij verteld dat ze een failliete boedel overnamen. En ook niet dat ze bij het natuurbeleid met buurprovincies in voortdurende samenwerking de nu versnipperde internationale verplichtingen zouden moeten waarmaken. En ook niet dat de aan de buitengrenzen van ons land gelegen provincies met buurlanden België en Duitsland moesten samenwerken ten behoeve van grensoverschrijdende natuurgebieden en of beschermde soorten, in verband met populatiebeheer en de gunstige instandhoudingsplicht.

Meer beschermde soorten en meer regeltjes

Boven iedere twijfel verheven konden deze maatregelen onmogelijk een gunstige uitwerking hebben op het natuurbehoud in de breedste zin, op het behoud van de vele inmiddels met uitsterven of ernstige teruggang bedreigde soorten, laat staan op de naleving van internationale verdragen.

Het idee alleen datgene te doen wat echt moest van Europa of van de VN, en de rest over de heg richting provincies te gooien of in z'n geheel uit de handen te laten kletteren, grenst aan waanzin. Natuurbeschermingsverdragen hebben maar één helder doel: wereldwijd de natuur en soortenrijkdom handhaven en beschermen.

In de verdragen wordt vervolgens speciale aandacht gevraagd voor met uitsterven bedreigde soorten. Als iedere nog niet bedreigde soort door individuele lidstaten geconfronteerd wordt met slecht beleid of een deugdelijke bescherming wordt onthouden, zullen de bijlagen bij verdragen, waarin de bedreigde soorten worden opgesomd, spoedig moeten worden uitgebreid.

Ambtenaren in gebreke

Zo verloren door Bleker bijna alle orchideeën en sleutelbloemen hun bescherming, omdat wereldwijd bedreigde soorten in ons land niet (meer) voorkomen en Nederlandse soorten wereldwijd nog niet bedreigd zijn. De eikelmuis en vuursalamander staan op uitsterven, net als het smalbladig longkruid, om maar wat soorten te noemen. Maar Europees staan zij niet vermeld in verdragen, dus laat Nederland ze vallen, tenzij de provincie waar ze wonen zelf in de buidel tast.

Ambtenaren verzuimden Bleker en het kabinet destijds te waarschuwen dat het beleid niet zou voldoen aan de internationale verplichtingen. Ze verzuimden hun staats-secretaris te waarschuwen en in bescherming te nemen tegen illegaal handelen. Blekers beleid werd ten aanzien van de otter en de korenwolf door de rechter veroordeeld, dankzij rechtszaken aangespannen door Das&Boom. Onder dwang werden voor beide soorten maatregelen opgelegd, te nemen binnen een gestelde termijn. Ook in hoger beroep werd het ministerie opnieuw terechtgewezen. Het was het geldgebrek bij Das&Boom dat voorkwam dat Das&Boom zijn gehele 'oeuvre' juridisch kon kraken. Gelukkig viel het kabinet, waardoor ergere schade niet optrad.

In de ruilverkaveling gerealiseerd

Maar de grootste schade was al geschied en de remsporen van Blekers beleid ijlen door tot in deze tijd. Staatsbosbeheer, dat van

Blekers beleid werd ten aanzien van de otter en de korenwolf door de rechter veroordeeld, dankzij rechtszaken aangespannen door Das&Boom. Door onvoldoende financiën kon Das&Boom niet het gehele 'oeuvre' van Bleker juridisch kraken.

Foto: Y23RF

Illustratie: Roel Seidel

Foto: Valentijn te Plate

Foto: Valentijn te Plate

Door Bleker verloren bijna alle orchideeën en sleutelbloemen hun bescherming.

Foto: Valentijn te Plate

habitats voor de soort zouden worden gerealiseerd. Eveneens een verplichting uit hetzelfde verdrag.

Bleker reservaten en landschapselementen moest verkopen tot een bedrag van 100.000.000 euro (als bijdrage aan de terugdringing van de staatsschuld), verkoopt nog steeds reservaten en waardevolle in 'vijandig gebied' liggende oases (waar soorten van afhankelijk zijn) door aan de hoogste bieder.

Bij het schrappen van de duizenden hectares van de EHS had niemand het voortbestaan van internationale soorten, laat staan nationaal bedreigde soorten op het netvlies. Het onvoorstelbare gebeurde. Habitats, zowel bestaande als nog noodzakelijk te realiseren, werden met de laatste open corridors voor Rode Lijstsoorten en Habitat-richtlijnsoorten geschrapt, nota bene met natuur- en milieuroorganisaties aan tafel. Deze operatie kent te veel slachtoffers om op te noemen. We noemen er enkele, om u een beeld te geven: het korhoen, de knoflookpad, de levendbarende hagedis, de eikelmuis, de korenwolf, de zomertortel, de boomkikker, de eikenzandbij. Bij deze laatste soort staan we even stil omdat het een bizar voorbeeld betreft.

Eikenzandbij

Deze soort balanceerde in Nederland op de rand van uitsterven. Hij kwam alleen nog voor in een weilje in de gemeente Berg en Dal. Dit ongelooflijk mooie, schrale en met zwaar eikenhout en lindebomen omlijste weilje met oeroude solitaire eiken was de thuishaven van de laatste grote kolonie eikenzandbijen van ons land. Voor het weilje was in opdracht van de provincie Gelderland een beheerplan geschreven, want het werd

ernstig overwoekerd door adelaarsvarens en bramen. Maar tot uitvoering kwam het plan niet. En tijdens het schrappen van 6000 hectare natuur in deze provincie verbleekte het weilje van Ecologische Hoofdstructuur naar landbouwgrond. Even leek het erop dat de werkzaamheden jaren zouden worden opgeschort, omdat met de agrarische bestemming geen enkele garantie kon worden gegeven dat – na het wegwerken van achterstallig onderhoud – het beheer voor deze met uitsterven bedreigde soort nog zou worden voortgezet. Nu ziet het ernaar uit dat de werkzaamheden toch zullen plaatsvinden, al was het maar voor de negen andere zeldzame solitaire bijen die ook in het weilje leven of leefden.

Alvorens het weilje als EHS te schrappen hadden betrokkenen zich moeten afvragen waar in welke andere provincies de bijen dan nog wel zouden voorkomen. En hoe in gezamenlijkheid de 'gunstige staat van instandhouding' (een verplichting uit het Biodiversiteitsverdrag) dan nog zou kunnen worden gegarandeerd. En waar de nieuwe

Verkwanseld erfgoed

De remsporen van Bleker verdienen heldere vermelding, overal waar zijn vermeend verfrissende beleid te sprake komt, zodat niet nog eens een bewindspersoon op een dergelijke post komt en meent dit land onherstelbare schade aan te kunnen doen. Misschien wordt het tijd dat het onvervreemdbaar erfgoed van ons land wordt verankerd.

Immers, de bewindsperiode van een staatssecretaris of minister is relatief kort. Deze persoon gaat dus niet over het al dan niet opheffen van onze nationale parken. Hij mag niet komen aan jarenlang zorgvuldig voor het nageslacht bewaarde cultuurgeschiedenis. Hij gaat niet over onze hunebedden, niet over onze rijksmonumenten, niet over het schrappen van erfgoed. Wilde dieren en planten, natuur en landschappen zijn verankerd in nationale en internationale verdragen.

Daarin is geen ruimte voor het schrappen van gebieden of voor het opheffen van wettelijke bescherming van soorten.

De eikenzandbij.

Foto Kina, Tim Faasen

Hondsdrاف

Soms klinkt een woord zo mooi dat het erom vraagt letterlijk genomen te worden. Hondsdrاف: een hond die in slow motion, met haren, oren en staart bij iedere sprong meedeinend, door een op een helling gelegen weide vol kleurige bloemen draaft.

Woorden ontstaan in een bepaalde taal, maar worden vaak interessanter wanneer je bedenkt hoe iets in aangrenzende taalgebieden heet. Zowel het Engelse als het Franse woord voor hondsdrاف doet aan iets heel anders denken dan de Nederlandse benaming. Zo hebben de Britten het over *ground ivy* (grondklimop) en de Fransen over *lierre terrestre* (aardse klimop). Een klimop dus die, anders dan de naam doet vermoeden, niet opklimt maar over de grond kruipt. Hondsdrاف is een kruid dat laag bij de grond blijft. Het heeft een vierkante roestbruine steel met rondom prachtige kransen blauw-paarse bloemetjes; net zoals bij de dovennetel.

In haar boekje *Hondsdrاف: waar komen onze woorden vandaan?*, met nota bene een illustratie van hondsdrاف op de kaft, schrijft Nicoline van der Sijs: 'Hondsdrاف. Wat heeft de plant hondsdrاف te maken met een rennende hond? Helemaal niets! In het Middelnederlands heette de plant *gonderave*, *gondrave*, *hondrave*, *onderhave*. De Oudhoogduitse vorm *gundreba* verraadt uit welke woorden de naam is samengesteld: het eerste deel van het woord is waar-

schijnlijk Oudhoogduits *gunt* 'etter, zweer; het tweede deel is *reba*'rank. Het kruid werd dus in de volksgeneeskunst gebruikt tegen etterende zweren. In sommige dialecten werd het plantje ook aan geduid met *onderhave* en *onderhaag*.'

En dan zijn we weer terug bij de heggen. Want hondsdrاف kan tegen de zon, maar staat toch graag delen van de dag in de schaduw. Dus onder heggen tieren ze welig.

Foto: 123RF

Hondsdrاف is ontegenzeggelijk een geneeskrachtig kruid, dat ook smakelijk verwerkt kan worden in allerlei gerechten.

Hoe dan ook, hondsdrاف is ontegenzeggelijk een geneeskrachtig kruid dat ook smakelijk verwerkt kan worden in allerlei gerechten. Vroeger werd het toegepast als

hopervanger bij de productie van bier en als (vegetarisch) stremsel bij kaasmakerijen.

Vers sap van hondsdrاف zou een heerlijk aroma geven aan soepen en salades, maar meer dan vijftig gram per maaltijd wordt dan weer afgeraden. Het sap is rijk aan vitamine C, bevat stoffen tegen ontstekingen, griep en verkoudheid, helpt tegen brandnetelsteken en ondersteunt bovendien wondgenezing.

Los van de waarde voor de mens levert het plantje nectar en stuifmeel aan hommels, galwespen en wilde bijensoorten. Denk bijvoorbeeld aan de grasbij, de kattenkruidbij, de goudslakkenhuisbij, de witkopdwergzandbij; of aan het roodgatje. Maar daarnaast zijn er ook vlinders die zich als rups te goed doen aan de hondsdrاف en als volwassene de nectar opzuigen. Laatst dwarrelde door de Maasheggen een vlinder die we kennen van vakanties in Zuid-Europa: de Spaanse vlag. Daar dartelt hij samen met de koninginnenpage vrolijk door de weelderig bloeiende weides onder de stokoude olijfboomgaarden.

En nu was ie hier? Al lezend ontdek je dan dat klimaatverandering hem mee naar het noorden wist te lokken. België was inmiddels deze vlinder rijker geworden en ook in Limburg werd hij reeds waargenomen. En nu dus ook in de Maasheggen.

En dan denk je meteen: arm dier, jij kunt misschien met je vleugels noordwaarts dwarrelen, maar hoe zit het met de waardplanten waar je je eitjes op afzet en waar je rupsenleven zich op afspeelt? Wikipedia zegt 'geen probleem'. Naast brandnetel en braam (waar we in Nederland in omkomen), dovennetel en weegbree, lust hij ook van alles van onze hondsdrاف. Als de vlinder zijn vleugels openklapt, is dat werkelijk een schitterend gezicht, maar de Spaanse vlag is er moeilijk in te herkennen.

Een tapijt van hondsdrاف aan de voet van een heg.

Foto: Valentijn te Plate

De Spaanse vlag: door de klimaatverandering naar het noorden gelokt.

Foto: 123RF

De Stilte in de hoogste toppen

Foto: 123RF

De winter, de Kerst voorbij, is zijn moment. Op wat gemurmel van de roodborst en gekrijs van gaaïen na, doen de vogels er het zwijgen toe. Maar hij niet. Zijn geluid draagt ver, maar om zijn zang nog veel verder weg te laten galmen, zet hij het nog extra kracht bij door de hoogste bomen en daarvan de toppen uit te kiezen, van waaruit hij helemaal los kan gaan.

Hij vertolkte als geen ander de belofte dat het voorjaar onderweg was. De zon hoefde maar even te schijnen of hij zong uit volle borst.

Ach, de bomen, de knoppen, de kruiden, de hommels en bijen, vlinders, padden en kikkers – ontluikend, zoemend, kruipend of springend, fladderend in het machtige bos op de stuwwal, brachten natuurlijk meer voorjaarsgevoel met zich mee. Maar de grote lijster was stevast de vroegste bode die van zich liet horen, terwijl op de grond de lenteklokjes zwijgzaam toehoorden.

Eeuwenlang moet dat zo zijn geweest. De natuur, vooral als je haar vanuit een vaste plek het jaar rond kunt gadeslaan, biedt vastigheid. Iets vertrouwds, een vaste herhaling van seizoenen in een veranderlijke wereld. Zo biedt ze ook troost en onthaasting, een weldadig rustgevoel.

De klad erin

Maar de mens heeft zitten draaien aan knoppen waar hij beter van af had kunnen blijven. De tijd en seizoenen heeft hij wereldwijd in de war gejaagd. Het aangezicht van de besneeuwde bergen, van gletsjers van de Noord- en de Zuidpool, van de oceanen en het eens groene land, is in moordend tempo veranderd. Onherkenbaar. Dat dat ook mijn bos op de heuvels heeft bereikt, is geen blijde

constatering. De tapijten bosanemonen zijn verschrompeld, verstikt door niet meer verterende generaties bladeren en overwoekerd door bramen. Stikstof minnende bramen staan overal, zelfs over het Goudveil. Bronnen die ooit brandschoon wasserettes bedienden, hoesten ijzer op. Van de tien paren nachtegalen zong de laatste in april 2016. Met de 'dudeljoho' roepende wielewaal, de koekoek, allemaal met tientallen het hoogtepunt van het voorjaar vierend, samen met de lachende groene specht, is het al tien jaar gedaan; ze zijn er domweg niet meer. Aan de wintervoederring zien we dit jaar voor het eerst geen kuifmees, geen staartmees, geen zwarte mees en geen glans- of matkop.

Van het padje geraakt

Is dat allemaal ook een voorbode van totale verdwijning? De grote lijster heeft niet gezongen. Moet ik die ook op mijn lijstje van hier uit de bossen verdwenen fenomenen plaatsen? De Britten met hun BBC Winterwatch, Springwatch Autumnwatch betrekken de hele natie bij hun waarnemingen. Vanuit de tuinen tot in de Schotse Hooglanden monitoren zij. Iedereen leeft mee en meldt vreemde verschuivingen. De zwaluwen zijn laat of juist veel vroeger, of zijn voor een deel helemaal niet meer vertrokken naar Afrika, maar gewoon thuis in Zuid-Engeland gebleven.

Japanse oesters overwoekeren de estuaria en Britse riviermondingen, waardoor steltlopers niet meer bij hun zeepieten en ander voedsel kunnen. Sterke afname van zeevogels, en vleermuizen die 's winters overdag jagen en geen winterslaap meer houden. Ze vallen ten

prooi aan sperwers. Met de Kerst kruipen merels uit eieren en niet lang daarna vliegen ze door de Londense tuinen. Alles in Groot-Brittannië is in de war geraakt, Brexit of geen Brexit.

Ongekend gemis

De afgelopen 35 jaar dat ik in het bos woon, heb ik iedere winter nog minstens een keer sneeuw onder mijn schoenen horen knisperen en knappen. Nog altijd heb ik wel een keer per winter mijn huis in de sneeuw gefotografeerd. Maar deze winter heb ik geen vlokje sneeuw op mijn gezicht gevoeld.

Vanaf nu, zo heb ik mij voorgenomen, beschouw ik alles wat voelt alsof het mij persoonlijk wordt afgenomen en alles wat mij diep raakt anders. Uit lijfsbehoud. Spoedig is er geen referentiekader meer en zijn de mensen die het nog gezien, geroken en gehoord hebben dood. De generatie die nu geboren wordt, zal misschien nooit op een slee zitten of schaatsen onderbinden om op natuurijs te schaatsen. Zoals de generatie die nu opgroeit, nog nooit kruierend ijs heeft gehoord. Kun je missen wat je niet gekend hebt?

Naarmate de bevolkingsgroei voortschrijdt en de aarde overvraagd wordt en in afval verstikt, zal het leven om ons heen steeds verder verarmen. Niets is dan nog zeker, alles staat op losse schroeven. Natuurlijk, hoor ik velen zeggen, de natuur is altijd onderhevig aan verandering en in beweging. Soorten komen en soorten gaan. Mijn grote lijster roept gelukkig terwijl ik dit typ. Zou hij dan toch bij de blijvers horen?

Maar hoe zit het met de branden in regenwouden overal ter wereld, de branden aan de poolcirkelrand, de stervende zeevogels, robben en walvissen, ijsberen en de plastic etende albatros? Onder veel 'verdwijningen', uitputting en vernieling van onze planeet staat steeds vaker eenzaam onze handtekening. Geen fijn gevoel wanneer je naar kinderen en kleinkinderen kijkt. Hoe lang kun je kinderen een onbezorgde jeugd geven en ze afschermen van alarmerende berichtgeving?

Jaap Dirkmaat,
directeur

Tentoonstelling Huis Wylerberg opent in mei

Vanaf begin mei bent u van harte welkom om de tentoonstelling over Huis Wylerberg in het Landschapmuseum te komen bezichtigen.

De VNC is gehuisvest in Huis Wylerberg, samen met haar Landschapmuseum en de Stichting Das&Boom, alsmede de stichting wAarde. In het Landschapmuseum staat het cultuurlandschap centraal, waarbij één van de meest aan dit landschap verknochte dieren, de das, uiteraard niet ontbreekt.

Maar wat weinigen weten, is dat het Landschapmuseum met zijn miniatuur-landschappen en het prachtige dal Palland op voormalig Duits grondgebied liggen en dat dus ook Huis Wylerberg van oorsprong Duits is. Gebouwd in de jaren '20 van de vorige eeuw, nadert de villa haar honderdjarig bestaan in 2024.

Anders dan bij alle andere naoorlogse grenscorrecties, waarbij stukken grond weer werden teruggegeven aan Duitsland, is dit bijzondere heuvelachtige gebied bij Nederland gebleven. Het huis, het enige expressionistische landhuis op Nederlandse bodem, is een Rijksmonument en kent een bewogen geschiedenis. Om het pand en die geschiedenis te eren en te gedenken heeft de VNC enkele belangrijke stappen gezet op weg naar het honderdjaar-feest.

Marie Schuster-Hiby (1867-1949), de opdrachtgeefster voor de bouw van Huis Wylerberg, is onderwerp van een documentaire die in het museum te zien is. In de bijzondere muzieksaal is een tentoonstelling ingericht over de bewoningsgeschiedenis van de Wylerberg van de afgelopen eeuw tot heden. Aan de hand van deze tentoonstelling komt u te weten wat Arnold Schönberg, Entartete Kunst, Hermann Göring, Winston Churchill, cokes en hoogovens, Elzas-Lotharingen, the Royal Canadian Engineers en geheimzinnige joodse verdwijningen met dit als een kristal uit de Duivelsberg oprijzende bouwwerk van doen hebben.

Bekijk onze video's

Op nederlandscultuurlandschap.nl/video vindt u al onze video's, zoals vlogs van Jaap Dirkmaat, Icoonlandschappen en allerlei mooie dronebeelden van Nederlandse cultuurlandschappen.

Aankondiging Algemene Ledenvergadering

Op zaterdagochtend 20 juni 2020 vindt in Huis Wylerberg te Beek-Ubbergen de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) plaats. Natuurlijk bent u als lid van harte welkom.

Aansluitend biedt de VNC 's middags een excursie aan. Jaap Dirkmaat, directeur, zal dan uitgebreid vertellen over de recent geopende tentoonstelling over Huis Wylerberg. Ook zal hij de aanwezigen met interessante verhalen rondleiden langs de miniatuurtuinen van het Landschapmuseum. Wilt u de Algemene Ledenvergadering bijwonen, stuur dan een mail naar info@nederlandscultuurlandschap.nl. Of stuur een kaartje naar: Vereniging Nederlands Cultuurlandschap, Antwoordnummer 2501, 6573 ZX Beek-Ubbergen (postzegel hoeft niet, maar mag wel!).

U ontvangt ongeveer twee weken van tevoren het definitieve programma met de vergaderstukken. De vergaderstukken liggen dan ook ter inzage op het kantoor van de VNC. Bij uw aanmelding graag vermelden of u wilt deelnemen aan de excursie.

Wij worden gesteund door

Groene vingers gezocht!

De VNC is op zoek naar nieuwe vrijwilligers voor de miniatuurtuinen van ons Landschapmuseum! Het is rustig en gezellig werk in een prachtige omgeving in Beek-Ubbergen bij Nijmegen. Lijkt het je leuk om mee te helpen onze unieke landschappen op miniatuurformaat te onderhouden? Neem dan contact op met Charlotte Witte, via cwitte@nederlandscultuurlandschap.nl of 024 684 22 94.